

GAP-CHEETOS ÇOCUK GELİŞİM MERKEZLERİ

Proje 2002 yılında GAP Bölgesi'ndeki eğitim hizmetlerinin çeşitlendirilmesi çalışmalarına katkıda bulunmak ve çocukların bilişsel, duygusal, kişisel ve sosyal gelişimlerini desteklemek amacıyla başlatılmıştır.

Proje kapsamında, GAP Bölgesi'ndeki kentsel yerleşimlerin aşırı göç alan ve sosyo-ekonomik açıdan yoksul ve yoksun olan mahallelerindeki okul çağındaki çocukların ders çalışabilecekleri; kitap okuyabilecekleri, araştırma yapabilecekleri ve sportif, kültürel, sanatsal faaliyetlerden yararlanabilecekleri Çocuk Okuma Odaları oluşturulmaktadır. Yine Proje kapsamında, kentsel alanlardaki Çok Amaçlı Toplum Merkezleri bünyesinde de Çocuk Okuma Odaları açılmaktadır.

Okuma Odalarında; Türkçe, matematik, fen bilgisi, bilgisayar, genel kültür, meslek tanıtımı, kütüphane, kitap okuma, çocuk hakları ve yurttaşlık, rehberlik, psikolojik danışmanlık, müzik, resim, el işi, masa tenisi, sağlık, kendini keşfet, bilgi yarışmaları, serbest okuma, oyun, şiir yarışması, pantomim, ödev yapma, bahçe oyunları, sanat etkinlikleri ve tiyatro çalışmaları yapılmaktadır.

(i) Eğitim Faaliyetleri: 7-14 yaş grubuna yönelik olarak çeşitli eğitim faaliyetleri (Etüt, okul derslerine takviye, SBS kursu, bilgisayar eğitimi vb.) düzenlenmektedir.

İlköğretim çağındaki öğrenciler, performans ödevleri ve araştırma projeleri için bilgisayara ve kütüphaneye ihtiyaç duymaktadır. Ancak ev ortamlarında ve buldukları il ve ilçelerde internet ve kütüphane olanaklarının sınırlı olması ya da hiç olmaması araştırma yapmalarını engellemektedir. Gelişim Merkezleri, öğrencilerin bilgisayar aracılığıyla internet ortamında araştırma yapmalarına, yine gelişim merkezlerinde bulunan kütüphanelerdeki kitap ve ansiklopedileri kaynak olarak kullanmalarına imkan sağlamaktadır. Böylece çocuklar hem ödevlerini en verimli biçimde yerine getirmekte, hem de dünyanın her yerindeki bilgiye anında ulaşarak teknolojik olanaklardan yararlanmaktadır.

Gelişim Merkezlerinde yürütülen eğitim faaliyetlerine katılan çocukların okul başarılarında artış olduğu, bu artışla birlikte kendilerine olan güvenlerinin artarak olumlu toplumsal davranışlar kazandığı hem okul öğretmenleri hem de çocukların aileleri tarafından ifade edilmektedir.

ii) Sosyal Faaliyetler: Sosyal faaliyetler ile çocukların; Sorumluluk alma ve yerine getirme alışkanlıkları kazanması, Birlikte çalışma, grup içinde görev alması, Özgüven duygusunun gelişmesi, Çevrelerindeki insanlarla iyi iletişim içerisinde olması, Sahip oldukları yetenekleri keşfetme ve ilerletmenin çabası içerisinde girmesi, Araştırmayı öğrenmesi, Yeni fikirlere sahip olarak sorgulayabilme yeteneğine sahip olabilmesi amaçlanmaktadır.

iii) Sportif Faaliyetler: Sportif faaliyetler ile çocukların; Bedensel, zihinsel ve sosyal gelişiminin sağlanması, Bedensel enerjinin ve duygusal gerilimin boşaltılması, Özgüvenin gelişmesi, Sorumluluk alma yetisinin gelişmesi, Takım sporlarında paylaşmayı, yardımlaşmayı, takım halinde hareket ederken bireysel hırsların takımın önüne geçmesini kontrol etmesi amaçlanmaktadır.

iv) Ailelere Yönelik Faaliyetler: Çocuklara yönelik gerçekleştirilen faaliyetlere ailelerde dahil edilmektedir. Yoksul aileler, sorunlu çocukları olan aileler ilgili kuruluşlara yönlendirilmektedir.

Ailelere özellikle de annelere okuma-yazma, ana-çocuk sağlığı gibi eğitimler verilerek bilgilenmeleri sağlanmaktadır.

Hane ziyareti ve veli toplantıları yapılmaktadır. Gerekli durumlarda (ekonomik yetersizlik, özürllülük vb.) aileler ilgili kurumlara (SYDV, Sosyal Hizmetler vb.) yönlendirilmektedir. Sağlık Eğitimleri çeşitli kurum ve kuruluşlarla işbirliğinde yürütülmektedir.

(vi) Okul Öncesi Programlar: Çocuk gelişiminde önemli yeri olan okulöncesi eğitim programları 5-6 yaşındaki çocuklara yönelik uygulanmaktadır.

Okul öncesi programlar kapsamında; sosyal gelişim, zihinsel gelişim ve psiko-motor gelişimin desteklenmesi yönünde faaliyetler yapılmaktadır. Bu faaliyetler, renk kavramı, şekil kavramı, zıt kavramlar, sayı kavramları, kesme-yapıştırma çalışmaları, beslenme alışkanlığının kazandırılması, temizlik alışkanlığının kazandırılması, çeşitli konularda (bitkiler, hayvanlar, doğa vb) VCD gösterimi, pandomim, drama, tiyatro çalışmaları, Türkçe dil etkinliği, müzik ve serbest zaman oyun etkinlikleridir.

GAP-Cheetos Çocuk Gelişim Merkezlerinin İl Bazında Dağılım Tablosu ve Yararlanıcı Sayısı

İL	Adı	Grup Programları	Okul Öncesi Eğitim	Açık Kapı Programları
Adıyaman	Adıyaman ÇGM: Açık kapı, sosyal ve kültürel faaliyetler Masa Tenisi, Kütüphane, etüt programları yürütülmüştür.	22	20	781
	Gölbaşı ÇGM : Bilgisayar, Almanca, Müzik, Gitar, Bağlama, Masa Tenisi, Satranç, Ödev, Araştırma, Kitap Okuma, Sağlık Eğitimi, programları yürütülmüştür..	533	39	89
Batman	Batman ÇGM: Bilgisayar, Çocuk Hakları ve Yurttaşlık, Sağlık Eğitimi, Folklor, Müzik, Masa Tenisi, Satranç ve Futbol kursları yürütülmüştür.	419	42	186
Diyarbakır	Silvan ÇGM : Bilgisayar, Fen Teknolojileri, Matematik, Tüm Dersler, Sosyal Bilgiler, Folklor, Rehberlik, Kitap Okuma Saati, programları yürütülmüştür.	537	42	183
Kilis	Kilis ÇGM: Bilgisayar, Tüm Dersler, Satranç, Müzik, Masa Tenisi, Ödev- Araştırma, Kitap Okuma Saati programları yürütülmüştür.	150	12	128
Mardin	Nusaybin ÇGM : Okul Öncesi Eğitim ve Bilgisayar, Fen Teknolojileri, Matematik, Türkçe, Hayat Bilgisi, Folklor, Modern danslar, Ritim, Masa Tenisi, Satranç, El sanatları etkinlikleri yürütülmüştür.	321	42	43
	Ömerli ÇGM: Bilgisayar Fen teknolojileri, Türkçe, Tüm Dersler, Masa Tenisi, Satranç, Bedminton, Tekvando, Voleybol, Ödev, Araştırma ve Kitap okuma saatleri faaliyetleri yürütülmüştür..	338	25	60
	Hilvan ÇGM: Bilgisayar, İngilizce, Masa Tenisi, Basketbol, Futbol, Basketbol, kursları yürütülmüştür.	192		
Toplam				

2011 yılı içinde gerçekleştirilen önemli faaliyetler:

- 2011 yılında projeden toplam 3081 çocuk grup programlarından yararlanmış olup, bunun yanısıra 1870 çocuk açık kapı programlarından yararlanmışır.
- Frito-lay çalışanları ve şirket tarafından yürütülen burs projesi kapsamında, burs desteği alan öğrenci sayısı 57'ye ulaşmıştır.
- Batman Gelişim Merkezinde satranç turnuvasında il birinciliği ve diğer dereceler elde edilmiştir. Batman okullar arası tenis turnuvasında Yıldız Kızlar ve Yıldız Erkekler il birincileri olmuş Türkiye şampiyonasına katılarak Çorum ilinde 81 takım arasında Türkiye üçüncülüğü kazanılmıştır. Ankara'da yapılan Masa Tenisi Turnuvalarına katılım sağlanmış ve altı takımla turnuva yapılmıştır. Birincilik derecesi alınmıştır. Tiyatro öğrencileri tarafından "hijyen" oyunu oynanmıştır.
- Tüm Gelişim Merkezlerinde 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramına çeşitli gösterilerle katılım sağlamıştır. Anneler Günü kutlanmış, Bazı Gelişim Merkezleri tarafından Gezi-piknikler düzenlenmiştir. Nusaybin Gelişim Merkezinde Hayvanları Koruma günü, Dünya Çocuk Günü, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı sınıf içinde şiir ve şarkılarla kutlanmıştır.
- Frito Lay çalışanları tarafından başlatılan ve kurumca destek gören "Kızlarımız Okuyor" projesi kapsamında burs alan çocuklar için "Kariyer Günü" Mardin'de düzenlenmiştir. Kariyer Gününe Fotoğrafçı Nihat ODABAŞI, CNN Türk Hava Durumu spikeri Bünyamin SÜRMEİ, Tiyatrocu İlker KIZMAZ, Keman Sanatçısı Canan ANDERSON, Batman, Nusaybin, Adıyaman, Silvan ve Ömerli Cheetos Gelişim Merkezleri öğrenci grupları katılmıştır. Bölge dışından gelen grup tarafından Kariyer günü öncesi Batman Cheetos Gelişim Merkezi ziyaret edilmiştir.
- Kilis ÇGM kurs ve program açma çalışmalarını tamamlamıştır.
- Gölbaşı ve Batman Merkezleri Oku Düşün Paylaş programı uygulanmıştır. Ayrıca bina değişikliği yapmış ve yeni binaya yerleşmiştir. Kurs ve programlarda düzenleme yapılmaktadır.
- Silvan ÇGM tarafından Ergani İzci evinde kamp yapılmıştır. Ergani'nin tarihi yerlerine geziler düzenlenmiştir.
- Batman, Kilis, Nusaybin ÇGM'ler tarafından dönem sonu Gecesi yapılmıştır.
- Kilis ve Ömerli ÇGM sorumluları Batman ve Silvan merkezlerini ziyaret ederek çalışmalarını yerinde görmüş ve deneyim kazanmışlardır.
- Kilis ÇGM öncülüğünde "Gelişim Merkezi E-bülteni" oluşturulmuştur.
- ÇGM'lerde mevcut durum tespiti yapılmış, 2011 yılı değerlendirilmiş ve 2012 taslak iş planları çıkarılmıştır. İlgili tarafların katılımıyla, GAP İdaresi Başkanlığı toplantı salonunda, Cheetos Gelişim Merkezleri projesi 2011 yılı değerlendirilmesi yapılmış ve 2012 yılı faaliyet planı tartışılmıştır.

- Yeşiltepe ÇATOM tarafından hazırlanan, “Çocuğun Sosyal Gelişimi Projesi” SODES tarafından kabul edilmiştir.

Sonuç

GAP Bölgesi'nde Çocuk Okuma Odaları ve Oyun Odaları ÇATOM aracılığı ile 5-6 ve 7-14 yaş grubundaki çocukların zihinsel, duygusal, bireysel ve sosyal gelişimlerini desteklemeye yönelik etkinlikler yürütülmektedir. Özellikle dezavantajlı koşullarda yaşayan çocuklar için kitap okuma, bilgisayar kullanma, spor ve sanatla ilgilenme, araştırma yapma, satranç oynama, yarışmalara katılma, gezilere katılma gibi etkinlikler yürütülüyor olması çocukların şimdiki yaşamlarını olduğu kadar gelecekteki yaşamlarını da etkilemektedir.

Çocukların akranları ve aileleri ile olan ilişkilerin düzelmesi, daha fazla sevgi ve saygı ortamlarının oluşması hem çocukların kendilerine güvenlerinin artmasından hem de ailelerin çocukların yüksek performansları karşısında gelişen olumlu tutumlarından kaynaklanmaktadır.

Sonuç olarak çocukların bilişsel, duygusal, sosyal ve bedensel gelişimlerine olumlu etkilediği, çocukların potansiyellerini ortaya koyabilme olanaklarını artırdığı görülmektedir.